

Selviytymisestä kohti mielekkästä elämää

Revion-etäkuntoutus

Sanna Kara, Katri Mikkola, Minna Tuusa

2022

Sisällys

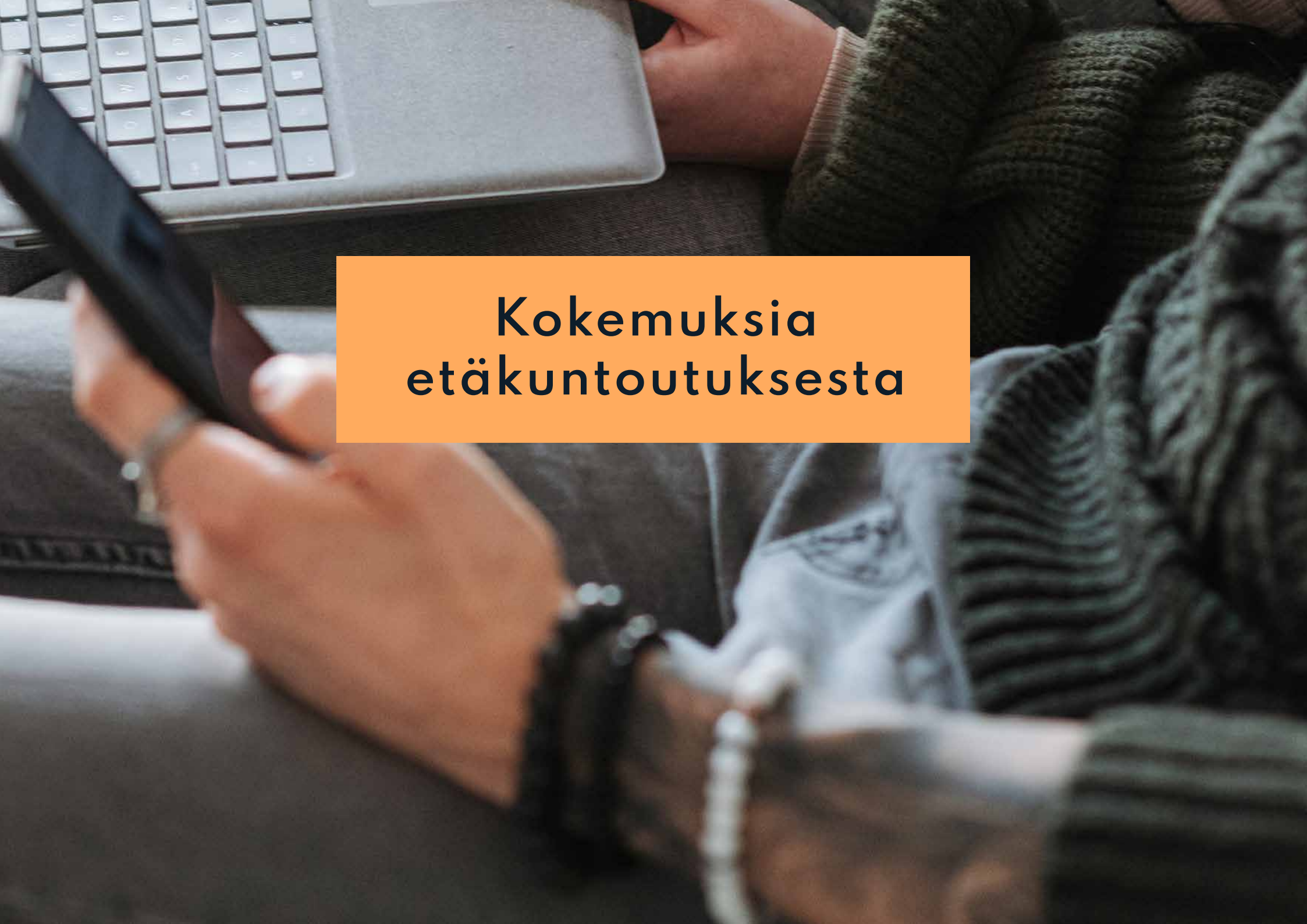
Taustaa	3
Kokemuksia etäkuntoutuksesta	4
Asiakasprofiilit ja psykologisen joustavuuden lisääminen kuntoutuksessa	7
Revion-etäkuntoutusprosessi	30
Miten ympäristö voi tukea kuntoutusprosessin etenemistä ja muutostyöskentelyä	32
Asiakaskokemuksia	33
Lähteet ja kirjallisuutta	36

Taustaa

Revion-kuntoutus on kehitetty rikostaustaisille neurokirjon (ADHD, autismikirjo) ihmisille. Kuntoutuksen tavoitteena on, että asiakas pystyy elämään hyvää, mielekästä, omien arvojensa mukaista elämää. Kuntoutuksen aikana opetellaan asiakkaan yksilöllisen tarpeen perusteella uusia taitoja ja vaikutetaan rikollisen käyttäytymisen riskitekijöihin. Kuntoutuksellinen työskentely perustuu hyväksymis- ja omistautumisterapian (HOT) ja dialektisen käyttäytymisterapian (DKT) menetelmien soveltamiseen yksilökuntoutuksessa sekä neuropsykiatriseen osaamiseen. Mallin kehittämistyössä on hyödynnetty ICF-luokituksen (Kansainvälinen toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden luokitus) autismikirjon ja ADHD aikuisten ydinlistoja.

Revion-kuntoutusta ja erityisesti sen videovälitteisesti toteutettavaa etäkuntoutusmuotoa on kehitetty Oikeusministeriön rahoittamassa Revion-hankkeessa (2021–2022). Hankkeen aikana kuntoutuksen piiriin osallistui yli 70 vankia ja kuntoutusprosesseista yli 70% toteutettiin joko kokonaan tai osittain etätyöskentelynä. Hankkeen aikana tehtiin yhteistyötä yli 20 vankilan kanssa. Kuntoutusmalli kehitettiin Revion-hanketta edeltäneessä Oikeusturva ja kuntoutus kuntoon 2020-hankkeessa (STEA, 2018-2020).

A close-up, slightly blurred photograph of a person's hands and arms. The person is wearing a dark green, textured knit sweater. Their left hand is holding a black smartphone, and their right hand is resting on a silver laptop keyboard. A gold watch is visible on their left wrist. The background is out of focus, showing more of the person's clothing and the laptop. Overlaid on the center of the image is a semi-transparent orange rectangle containing white text.

Kokemuksia etäkuntoutuksesta

Kokemuksia etäkuntoutuksesta

Videovälitteinen etäkuntoutus on näyttäytynyt toimivana toteutusmuotona niin vankien kuin vankiloiden työntekijöidenkin näkökulmasta. Etäkuntoutus mahdollistaa toiminnan toteuttamisen valtakunnallisesti, jolloin se on saavutettavissa ympäri Suomen sijoituslaitoksesta riippumatta. Etäkuntoutus mahdollistaa myös joustavuuden kuntoutustapaamisten järjesty miseen. Kuntoutuksen vaikuttavuuteen suuresti vaikuttava terapeutin yhteistyösuhde on koettu olevan yhtä hyvä etäkuntoutuksessa kuin lähikuntoutuksessa (mm. Salminen & Hiekkala, 2019; Simpson ja Reid 2014).

Kuten muitakin terapiamuotoja, hyväksymis- ja omistautumisterapiaa voidaan toteuttaa etänä. Tutkimusten mukaan psykologisen joustavuuden ja tietoisien läsnäolon taitojen lisääntymistä tukee terapeutin aktiivinen ohjaaminen taitoharjoittelussa itsenäisen harjoittelun sijaan (Han & Kim, 2022). Pelkällä verkkopohjaisella itsenäisellä taitoharjoittelulla ei siis välttämättä päästä samoihin tuloksiin kuin videovälitteisellä harjoittelulla työntekijän kanssa. Revion-etäkuntoutuksen pilotoinnista kerättyjen kokemusten pohjalta tämä on erityisen huomionarvoista neurokirjon vankien osalta, joilla impulsiivisuus,

keskittymisen ja aloittamisen vaikeudet, sekä epämiellyttävien sisäisten kokemusten välttely ja luovutusalttius ovat näyttäytyneet hyvin yleisinä. Nämä piirteet vaikeuttavat taitoharjoittelun toteuttamista itsenäisesti.

Keskeyttämisprosentti Revion-etäkuntoutuksen osallistuneilla on ollut korkeampi kuin pelkästään lähikuntoutuksen osallistuneilla. Tähän mahdollisesti vaikuttavia tekijöitä ovat:

1. Etäkuntoutuksessa työskentelysuhde jää etäisemmäksi, jolloin työskentelyyn kiinnittyminen voi jäädä heikommaksi.
2. Kuntoutuksessa esiin nousevien epämiellyttävien sisäisten kokemusten välttely on helpompaa etäyhteyden välityksellä, kuin työntekijän ollessa paikalla (tapaamisesta kieltäytyminen, tapaamisen keskeyttäminen).
3. Yhteistyö vankilan työntekijöiden kanssa voi jäädä etäisemmäksi. Etäkuntoutuksessa ei tapahdu samankaltaisia luonnollisia kohtauksia työntekijöiden välillä kuin lähityöskentelyssä vankilassa, jolloin yhteistyö asiakkaan kuntoutusasioissa voi jäädä vähäisemmäksi ja vankilan työntekijöiden voi olla vaikeampi tukea vankia sitoutumaan pitkäjänteisesti kuntoutukselliseen työskentelyyn.

Kelan etäkuntoutushankkeiden selvityksen mukaan etäkuntoutukselle ei voida asettaa selkeitä mukaanotto- tai poissulkukriteereitä, vaan soveltuvuus tulee arvioida yksilöllisesti asiakkaan tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan (Salminen & Hiekkala, 2019). Revion-hankkeessa kerätyt kokemukset tukevat tätä näkökulmaa. Revion-hankkeen kokemusten perusteella tunnistettiin kuitenkin tilanteita, joissa etäkuntoutus ei ole optimaalisin kuntoutusmuoto neurokirjon vangille. Lähityöskentely saattaa olla suositeltavampi toteutusmuoto, jos vangilla ilmenee:

- ▶ huomattavaa yliaktiivista käyttäytymistä
- ▶ voimakasta juuttumista sisäisiin kokemuksiin (etänä on vaikeampi ohjata vangin huomion siirtämistä pois sisäisistä kokemuksista)
- ▶ traumaoireita (vaikeus pysyä kontaktissa, voimakas ylivilaisuus)
- ▶ voimakasta välttelykäyttäytymistä
- ▶ vaikeutta luottaa yksityisyyden säilymiseen (kuunnellaanko tapaamisia)

Toisaalta neurokirjoon liittyvien erityispiirteiden on esitetty mahdollisesti vaikuttavan lähikuntoutuksen toteuttamiseen, esimerkiksi vaatimus tietynlaiseen katsekontaktiin vuorovaikutuksessa, asiakkaan vaikeus lukea työntekijän elekieltä tai prosessoida tietoa useista eri aistikanavista voivat vaikuttaa lähityöskentelyn soveltuvuuteen autismikirjon asiakkaille (Sehlin, Hedman Ahlström, Andersson, & Wentz, 2018). Edellä mainitut tekijät saattaisivat puoltaa etäkuntoutusta soveltuvampana toteutusmuotona joillekin asiakkaille.

Revion-hankkeen kokemusten perusteella etäkuntoutus näyttäisi olevan toimiva työskentelymuoto myös vankiloiden näkökulmasta. Etuina on noussut muun muassa esille, että tapaamiset eivät sido henkilökuntaa ja kuntoutustapaamiset toteutuvat melko itsenäisesti kuntoutustyöntekijän ja vangin välillä. Etäkuntoutuksen toteutumisesta on tukenut: 1) nimetty yhteyshenkilö vankilassa käytännönjärjestelyistä sopimiseksi, 2) säännölliset tapaamisaajat ja 3) vankilan työntekijöiden pysyvyys.

”Kuntoutuksen alkaessa hänelle varattiin SA-kone tapaamisajalle koko kuntoutuksen ajalle. Valvonta huolehti koneen ja yhteyden avaamisesta tiettyyn aikaan kuten alussa oli sovittu. Vanki tuli paikalle annettuina aikoina täsmällisesti. Tarvittaessa ohjaaja lähetti materiaalia erityisohjaajan sähköpostiin ja tämä toimitti ne vangille.”

**Asiakasprofiilit ja
psykologisen joustavuuden
lisääminen kuntoutuksessa**

Asiakasprofiilit ja psykologisen joustavuuden lisääminen kuntoutuksessa

Osaksi toimintamallia Revion-kuntoutuksen asiakkaista on laadittu viisi asiakasprofiilia, joiden kehittäminen on tapahtunut muodostamalla asiakkaista ryhmiä yhteneväisten kuntoutuksellisten tarpeiden ja tavoitteiden perusteella. Mikään asiakasprofiili ei edusta ketään yksittäistä asiakasta ja profiilit eivät ole tarkkarajaisia, vaan asiakkailla saattaa olla piirteitä useammasta profiilista. Profiilit on pyritty nimeämään niin, että kyseisen profiilin kuntoutukselliset tarpeet tulevat nimessä esille. Kuvatut asiakasprofiilit ovat:

1. Vakauden kehittäjä
2. Itsehillinnän ja myötätunnon kehittäjä
3. Tunteiden hyväksynnän kehittäjä
4. Itseymmärryksen ja ihmissuhteiden kehittäjä ja
5. Keskittymiskyvyn ja toiminnanohjauksen kehittäjä

Osana profiilien muodostamista tunnistettiin myös kuudes ryhmä, jota tässä toimintamallissa ei kuvata. Tähän ryhmään kuuluvat vangit eivät ajankohtaisesti hyödy Revion-kuntoutuksesta. Heillä arki vankilassa on tasaista ja sujuu hyvin. He osallistuvat aktiivisesti vankiloiden omaan kuntoutustoimintaan ja heidän erityistarpeisiin voidaan vastata psykoedukatiivisella työkentelyllä vankilan työntekijän toteuttamana. Revion-kuntoutus voisi tulla tähän ryhmään kuuluville mahdollisesti ajankohtaiseksi tuomion lopussa ja vapautumisen nivelvaiheessa.

Jokaisen profiilin ongelmien havainnollistamiseksi on tehty laaja funktionaalinen käyttäytymisanalyysi, jonka avulla kuvataan kunkin profiilin keskeisiä käyttäytymisongelmia, niihin vaikuttavia tekijöitä ja ongelmien taustaa. Haynes kollegoineen on kehittänyt globaalin funktionaalisen käyttäytymisanalyysin, jota voidaan

hyödyntää asiakkaan käyttäytymisongelmien kuvaamisen ja muuttujien syysuhteiden konkretisointiin (Tuomisto, Lappalainen, Timonen, 2005). Toimintamallissa analyysimallia hyödynnetään ryhmätason tarkastelun havainnollistamisessa. Funktionaalisessa analyysissä käyttäytymisongelmat on kuvattu kuvioiden avulla ja toisiinsa liittyvät muuttujat on yhdistetty joko yhdensuuntaisella tai kahdensuuntaisella nuolella riippuen siitä, onko muuttujien välinen yhteys yhden- vai kahdensuuntainen.

Psykologinen joustavuus tarkoittaa halukkuutta kohdata hankalia sisäisiä kokemuksia sellaisella tavalla, että se tukee etenemistä kohti omia tavoitteita ja päämääriä. Psykologinen joustavuus voidaan jakaa kolmeen osaan:

1. Ajatusten ja tunteiden kohtaaminen sellaisina kuin ne ovat,
2. Läsnäolo nykyhetkessä ja tietoinen osallistuminen sekä
3. Itselle tärkeiden ja merkityksellisten asioiden tunnistaminen, ja omistautuminen arvojen mukaisiin tekoihin.

Kunkin profiiliin laajan funktionaalisen analyysin jälkeen on esitelty joustavuuden nelikenttä havainnollistamaan psykologisen joustavuuden kehittämistä Revion-kuntoutuksessa. Se tuo näkyväksi vaikeiden sisäisten kokemusten palveluksessa olevan selviytymiskäyttäytymisen ja mielekkääseen elämään tähtäävän arvojen mukaisen käyttäytymisen. Asiakasprofiilien Joustavuuden nelikentissä arvojen mukaisiksi teoiksi on nimetty laadullisia käyttäytymismuutoksia ja keskeisiä sisältöjä kuntoutuksen taitoharjoittelusta. Näiden avulla tavoitellaan arvojen mukaisten tekojen ja hyvinvoinnin lisääntymistä.

Joustavuuden nelikentän tarkoituksena on:

- ▶ auttaa tunnistamaan miksi ihminen toimii kuten toimii haastavissa tilanteissa
- ▶ lisätä vapautta valita omien tavoitteiden ja arvojen mukaisia tekoja
- ▶ auttaa erottamaan sisäisen ja ulkoisen maailman kokemukset toisistaan
- ▶ auttaa tunnistamaan, mitä sisäisessä ja ulkoisessa maailmassa tapahtuu sillä hetkellä, kun kohtaa haastavan tilanteen

Jokaisen asiakasprofiilin osalta on koostettu myös asioita, miten ympäristö voi tukea tähän ryhmään kuuluvan vangin toimintaa arjessa. Ympäristötekijöillä on suuri merkitys neurokirjon vangin toimintakykyä edistävänä tai estävänä tekijänä. Kaikkien profiilien osalta toimivan yhteistyösuhteen muodostamisessa on tärkeää:

- ▶ Rehellisyys ja johdonmukaisuus – Ei anneta turhia lupauksia ja sanotaan rehellisesti, jos jokin ei ole mahdollista tai asiasta ei voi kertoa
- ▶ Pysyvyys – Neurokirjon vangit hyötyvät asioiden hoitamisen keskittämisestä

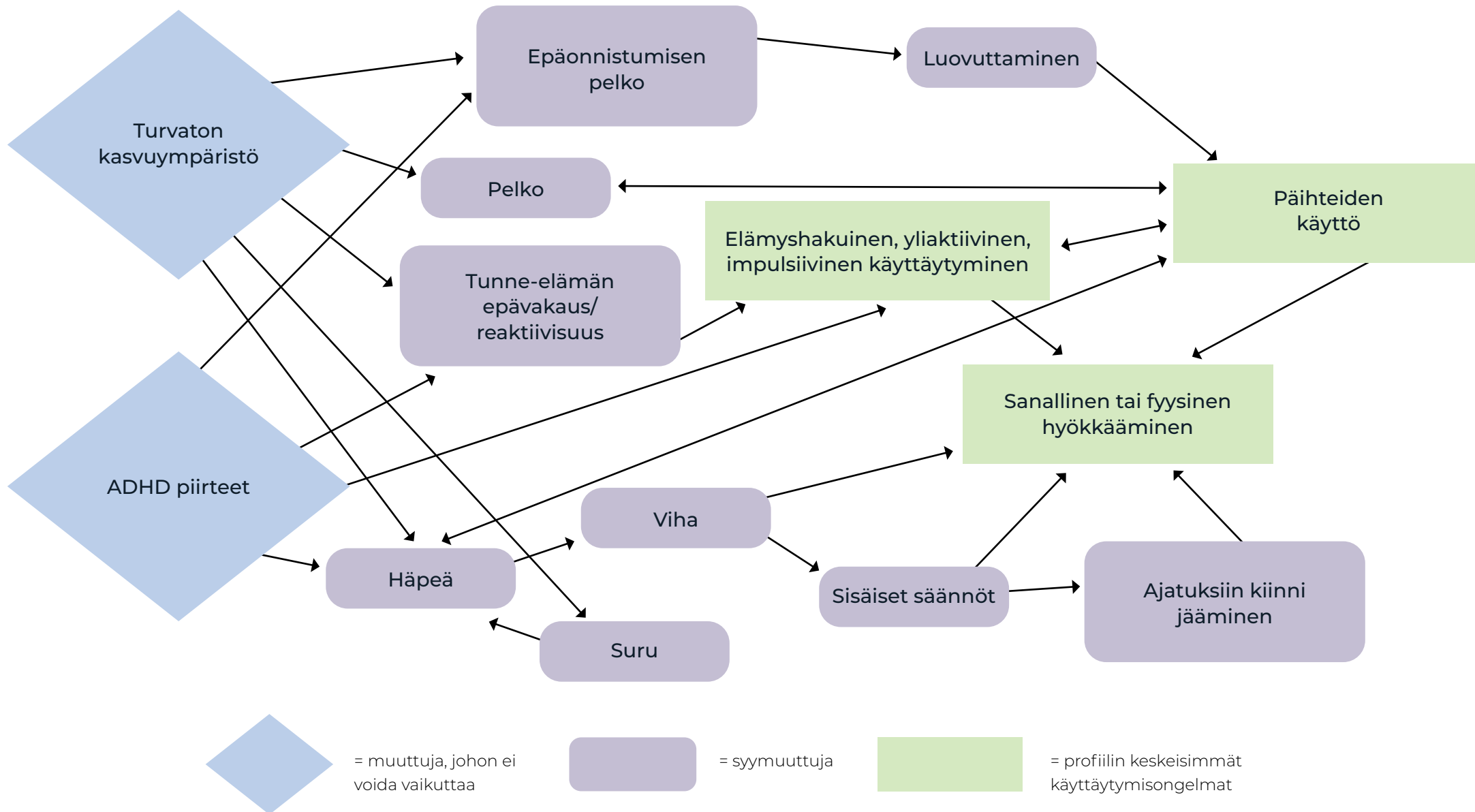
yhdelle henkilölle ja useat laitos- ja osastomuutokset lisäävät kuormitusta

- ▶ Selkeydellä ja ennakoitavuudella voidaan vähentää stressiä:
 - ♦ Kerro tilanteen eteneminen: mitä, missä, milloin, kenen kanssa, kuinka kauan
 - ♦ Ennakoi muutos- ja siirtymätilanteita mahdollisuuksien mukaan (esim. päivittäisen elämän muutokset tai miten uudessa laitoksessa opastetaan ”talon tavoille”)
 - ♦ Kerro miten henkilön odotetaan tilanteessa toimivan
 - ♦ Sano selkeästi ja yksiselitteisesti mitä tarkoitat
 - ♦ Selkeät ohjeet auttavat toimimaan (toivotulla tavalla), pelkät kiellot eivät auta löytämään uutta toimintatapaa
 - ♦ Selkeät rajat ja sopimukset

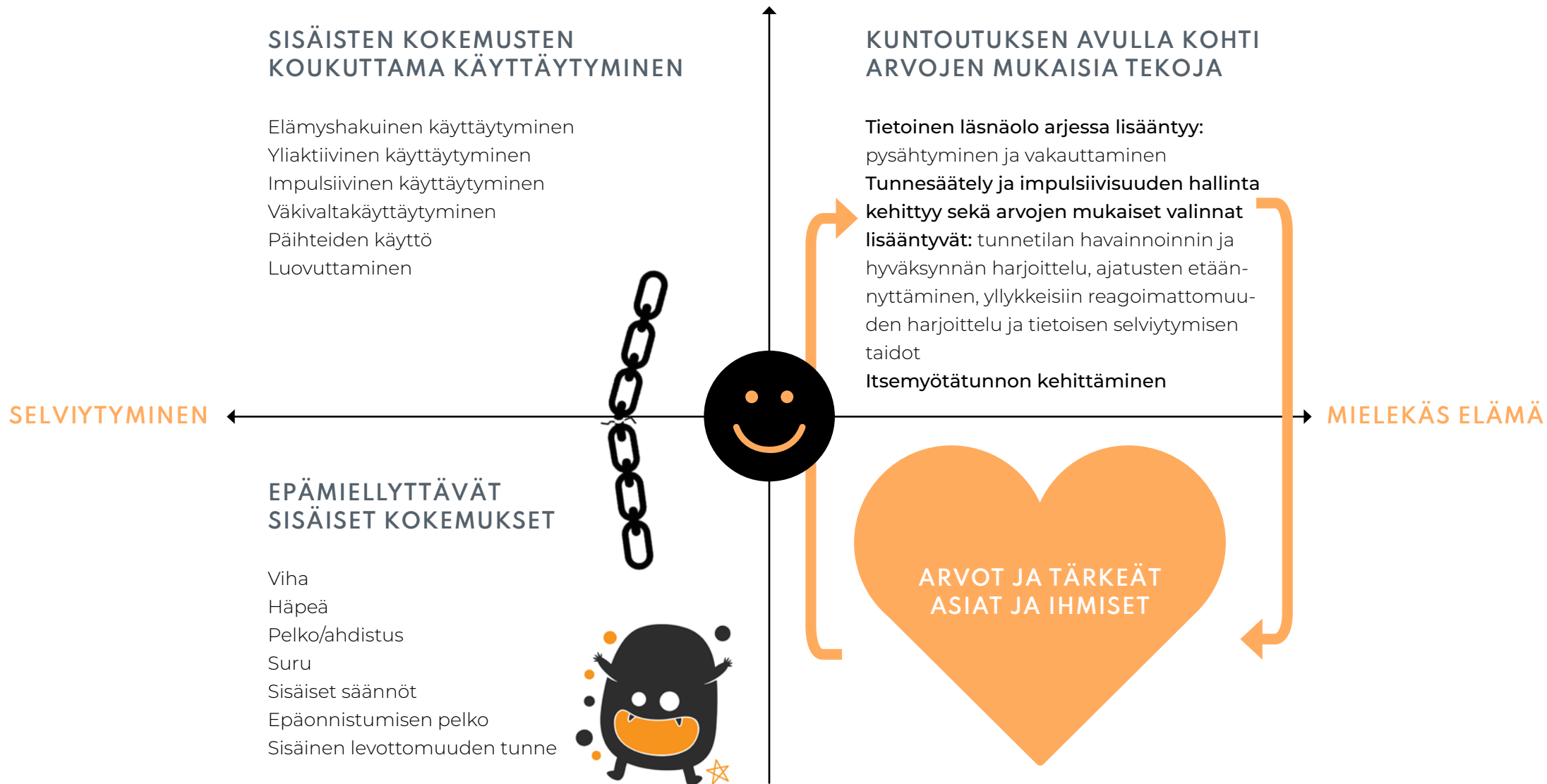
Vakauden kehittäjä

Vakauden kehittäjä

Vakauden kehittäjän joustavuuden nelikenttä

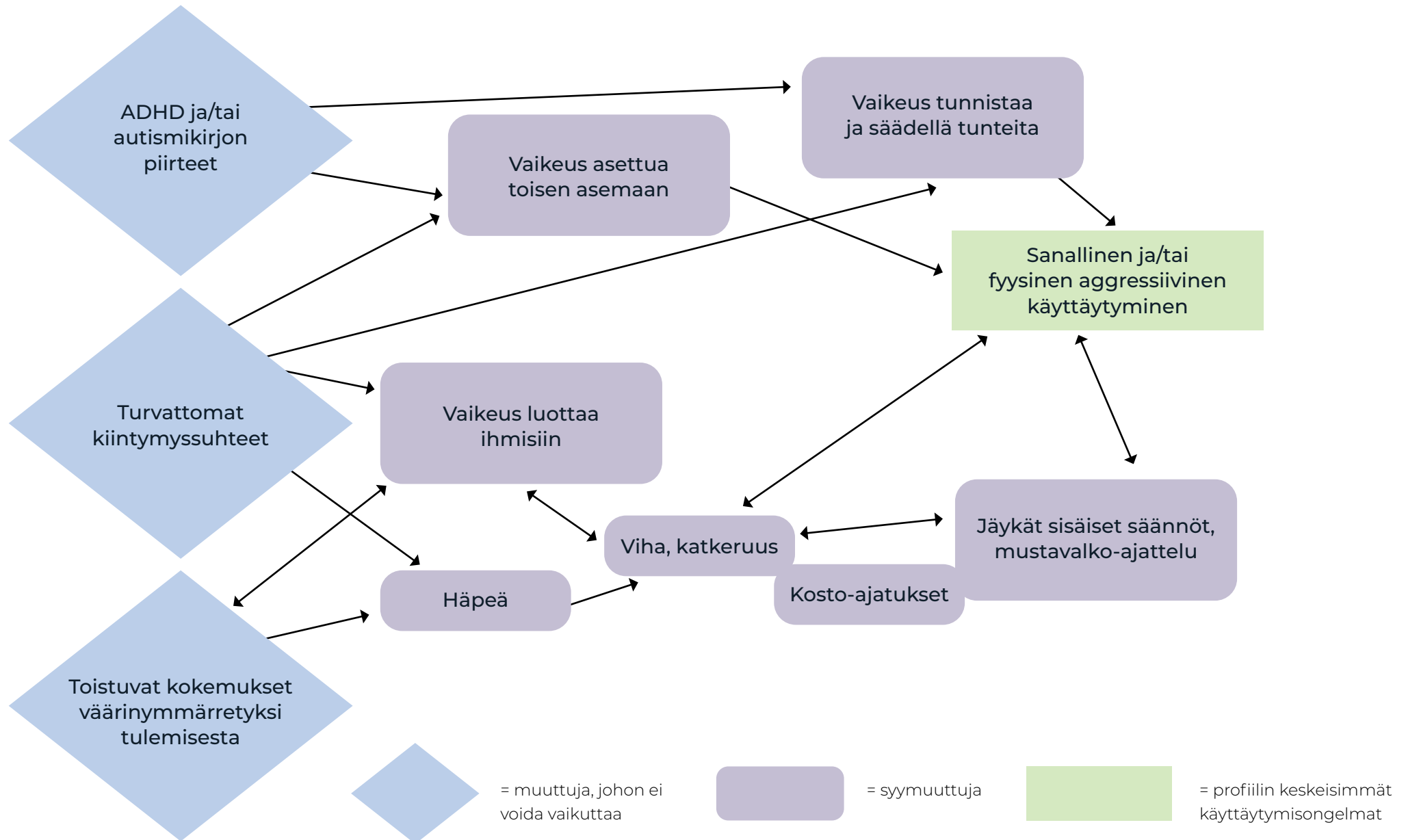
Ympäristön tuki Vakauden kehittäjälle

- ▶ Henkilökunnan tietoisuuden lisääminen yliaktiivisesta käyttäytymisestä, vireystilan vaihtelusta ja vaihtelevista voimakkaista tunnereaktioista sekä näiden säätelykeinoista
- ▶ Tuetaan vankia pysähtymiskeinojen käyttämiseen tai niiden löytämiseen (esim. tilanteesta poistuminen, huomion siirtäminen toiseen asiaan, hengitysharjoitus, katkaiseva aistikokemus esim. kylmä/kuuma suihku)
- ▶ Mahdollistetaan elämyshakuisuuden kanavoiminen toimintaan vankila-arjen tarjoaminen mahdollisuuksien mukaan
- ▶ Ohjataan vankia keskittymistä tukevien keinojen käyttämiseen arjessa ja asiointitilanteissa esim. liikkuminen, käsillä tekeminen, lukiapuvälineiden käyttö
- ▶ Varataan ja annetaan aikaa luottamuksellisen yhteistyösuhteen muodostamiselle (viranomaisvastaisuus): Johdonmukaisuus, selkokieelisyy, avoimuus (esim. ”tästä en voi puhua”), perustelut päätöksille, jos mahdollista

Itsehillinnän ja myötätunnon kehittäjä

Itsehillinnän ja myötätunnon kehittäjä

Itsehillinnän ja myötätunnon kehittäjän joustavuuden nelikenttä

SISÄISTEN KOKEMUSTEN KOUKUTTAMA KÄYTTÄYTYMINEN

Sanallinen tai fyysinen aggressiivinen käyttäytyminen
Sääntöjä rikkova käyttäytyminen

KUNTOUTUKSEN AVULLA KOHTI ARVOJEN MUKAISIA TEKOJA

Itsetuntemus ja käyttäytymisen funktioiden ymmärrys lisääntyy: ongelmakäyttäytymisketjujen ja käyttäytymisen seurausten toimivuuden tarkastelu

Itsehillintä lisääntyy: tunteiden tunnistamisen ja hyväksynnän harjoittelu, tuomitsevien ajattelumallien tunnistaminen, tosiasioiden ja arviointien erottaminen, ajatusten etäännyttäminen, yllykkeisiin reagoimattomuuden harjoittelu, tietoisesta selviytymisen taitojen harjoittelu

Eri vaihtoehtojen tunnistaminen ja arvojen mukaiset valinnat lisääntyvät: sisäisten sääntöjen tunnistaminen ja arvotyöskentely, näkökulman vaihtamisen harjoittelu

Itsemyötätunnon kehittäminen

SELVIYTYMINEN

EPÄMIELLYTTÄVÄT SISÄISET KOKEMUKSET

Häpeä
Viha, katkeruus
Kostoajatukset
Turvattomuus
Joustamattomat sisäiset säännöt
Vaikeus asettua toisen ihmisen asemaan
Tunteiden tunnistamisen vaikeus

MIELEKÄS ELÄMÄ

ARVOT JA TÄRKEÄT
ASIAT JA IHMISET

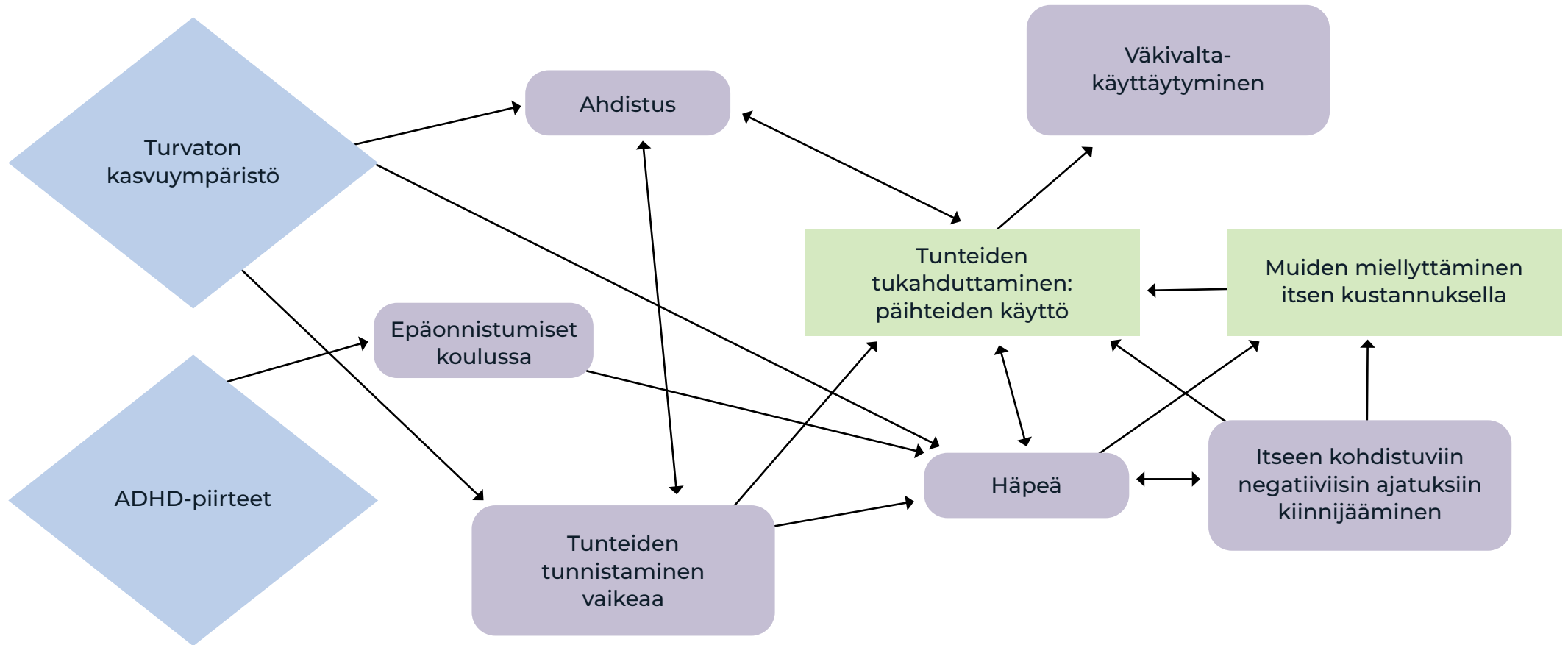
Ympäristön tuki Itsehillinnän ja myötätunnon kehittäjälle

- ▶ Henkilökunnan tietoisuuden lisääminen joustamattoman ja aggressiivisen käyttäytymisen taustalla vaikuttavista tekijöistä ja miten olla vuorovaikutuksessa tällaisten ihmisten kanssa
- ▶ Varataan ja annetaan aikaa luottamuksellisen yhteistyösuhteen muodostamiselle (viranomaisvastaisuus): Johdonmukaisuus, selkokieelisyyys, avoimuus (esim. "tästä en voi puhua"), perustelut päätöksille, jos mahdollista
- ▶ Tuetaan vankia pysähtymiskeinojen käyttämiseen tai niiden löytämiseen (esim. tilanteesta poistuminen, huomion siirtäminen toiseen asiaan, hengitysharjoitus, katkaiseva aistikokemus esim. kylmä/kuuma suihku)
- ▶ Sanoitetaan ääneen eri ihmisten näkökulmia tilanteissa
- ▶ Asetetaan toiminnalle selkeät rajat ja pidetään kiinni yhteisistä sopimuksista
- ▶ Henkilökunnan työnohjaus:
 - ◆ Työntekijän tietoisuus omista tunteista (käyttäytyminen menee helposti "ihon alle")
 - ◆ Tuomitsematon suhtautuminen: "Mitä tässä tapahtui?"

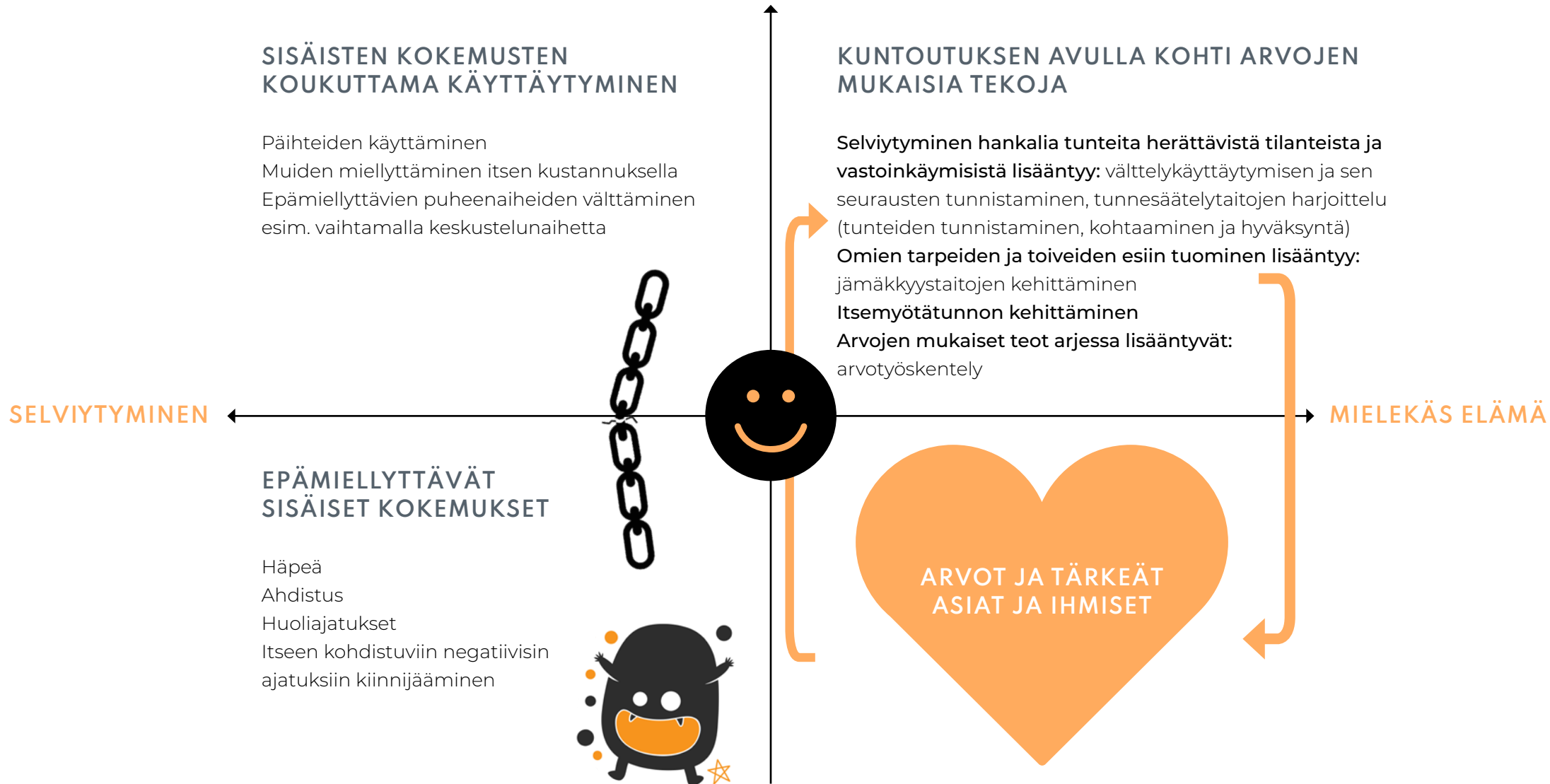
Tunteiden hyväksynnän kehittäjä

Tunteiden hyväksynnän kehittäjä

Tunteiden hyväksynnän kehittäjän joustavuuden nelikenttä

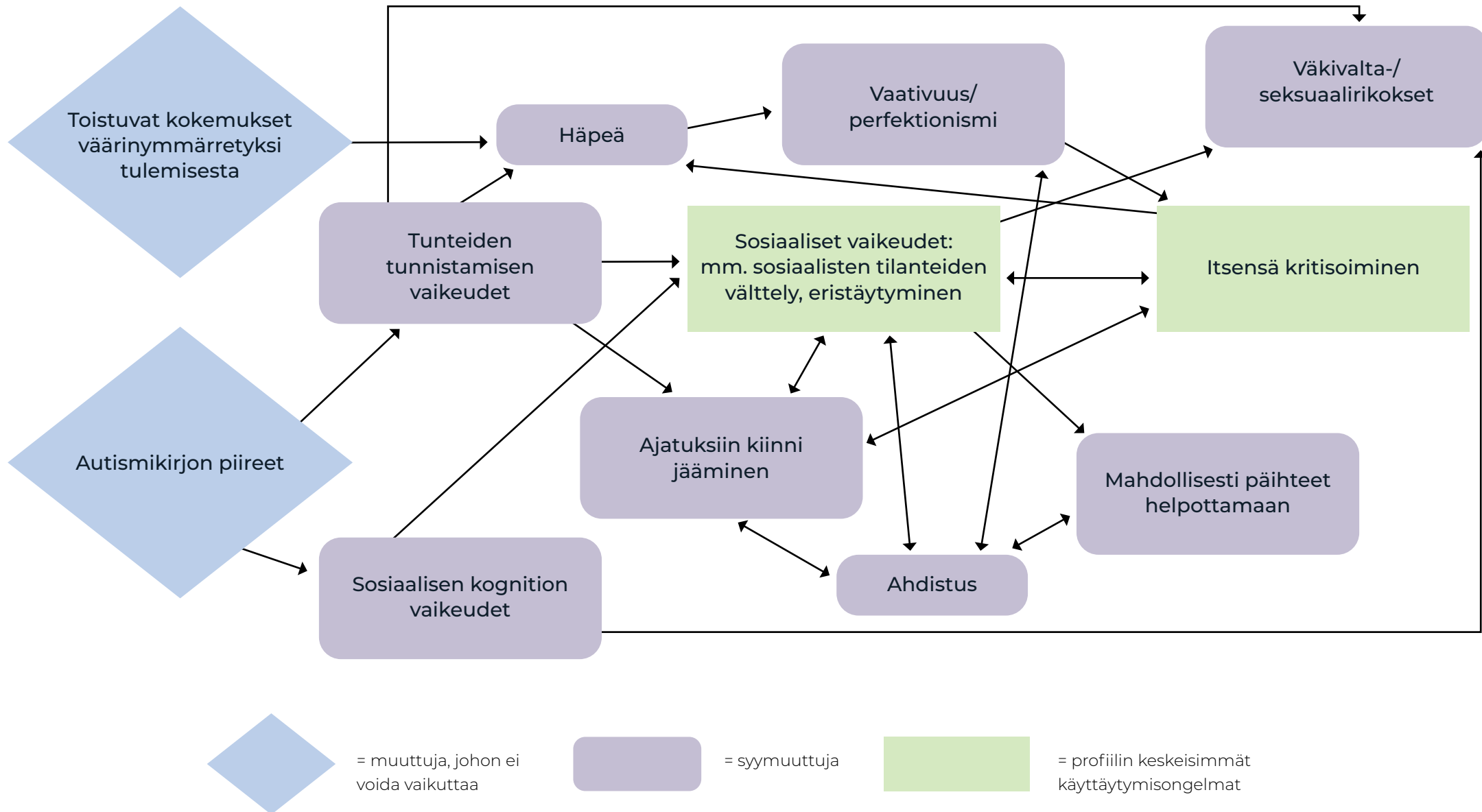
Ympäristön tuki Tunteiden hyväksynnän kehittäjälle

- ▶ Henkilökunnan tietoisuuden lisääminen tunnesäätelytaidoista sekä tunnesäätelyvaikeuksien ja päihteiden käytön välisestä yhteydestä
- ▶ Huomioidaan, että luottamuksellisen yhteistyösuhteen muodostaminen vaatii aikaa
- ▶ Vaikeudet voivat jäädä tunnistamatta, sillä arki vankilassa sujuu
- ▶ Vahvistetaan omien tarpeiden ja tunteiden esiin tuomista sekä annetaan niille tilaa
- ▶ Tuetaan vankia epäonnistumisten ja niihin liittyvien tunnereaktioiden käsittelyssä
- ▶ Tuetaan vankia keskittymistä tukevien keinojen käyttämiseen arjessa ja asiointitilanteissa esim. liikkuminen, käsillä tekeminen, lukiapuvälineiden käyttö

Itseymmärryksen ja ihmissuhteiden kehittäjä

Itseymmärryksen ja ihmissuhteiden kehittäjä

Itseymmärryksen ja ihmissuhteiden kehittäjän joustavuuden nelikenttä

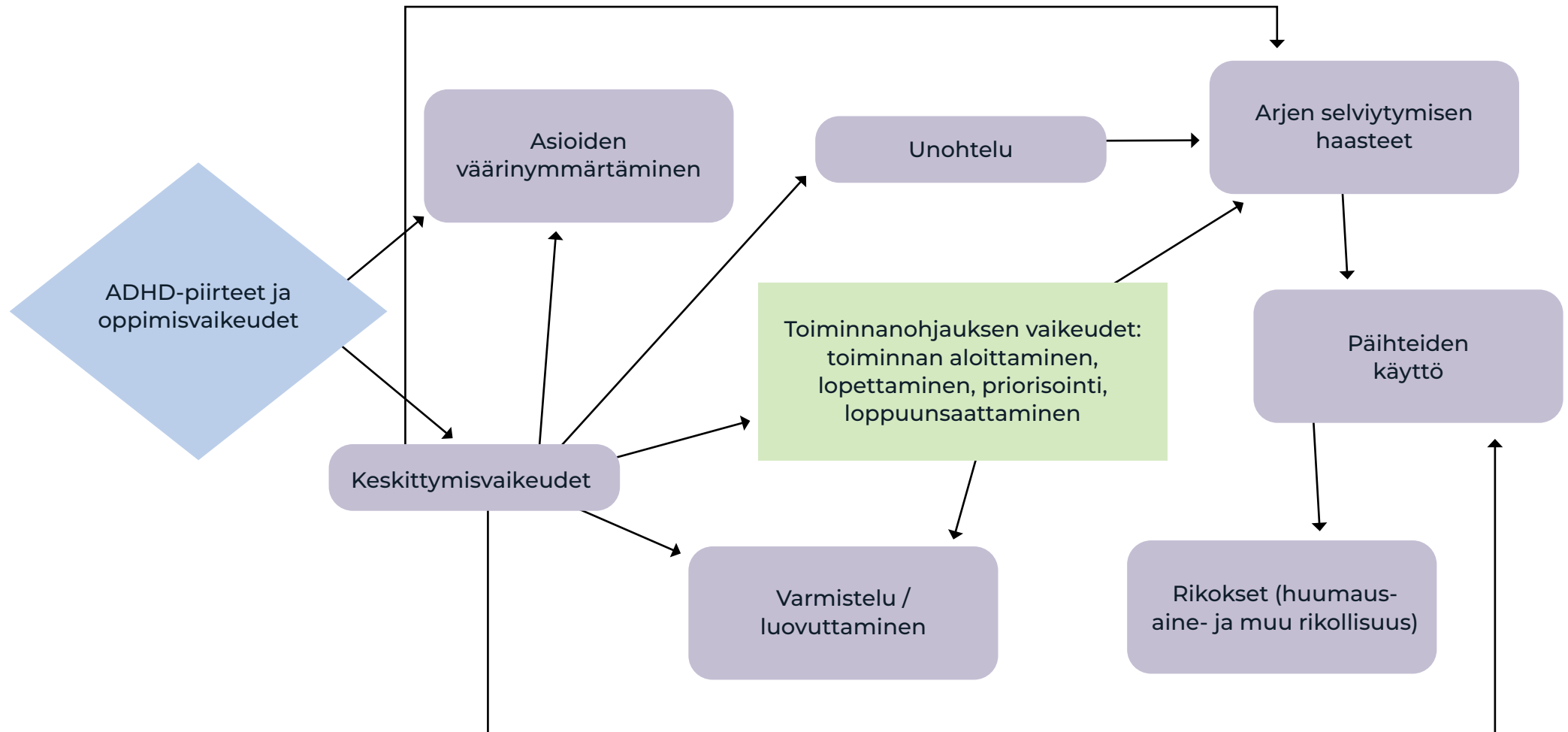
Ympäristön tuki Itseymmärryksen ja ihmissuhteiden kehittäjälle

- ▶ Henkilökunnan tietoisuuden lisääminen autismikirjon piirteistä ja ympäristötekijöiden merkityksestä väärintulkintojen vähentämiseksi, kiusaamisen ehkäisemiseksi ja vangin tuen tarpeiden ymmärtämiseksi
- ▶ Ennakointi
 - ◆ Mahdollisuuksien mukaan sovitaan aikatauluista ja pidetään niistä kiinni esim. milloin asia käsitellään tai koska siihen seuraavan kerran palataan
 - ◆ Muutostilanteissa asian selkeyttäminen sanoittamalla mitä tulee tapahtumaan
- ▶ Suora kommunikointi
- ▶ Sanoitetaan ääneen eri ihmisten näkökulmia tilanteissa
- ▶ Selkeys ja johdonmukaisuus
 - ◆ Hyötyy siitä, että asioiden hoitaminen keskitetään yhdelle ihmiselle

Keskittymiskyvyn ja toiminnanohjauksen kehittäjä

Keskittymiskyvyn ja toiminnanohjauksen kehittäjä

= muuttuja, johon ei
voida vaikuttaa

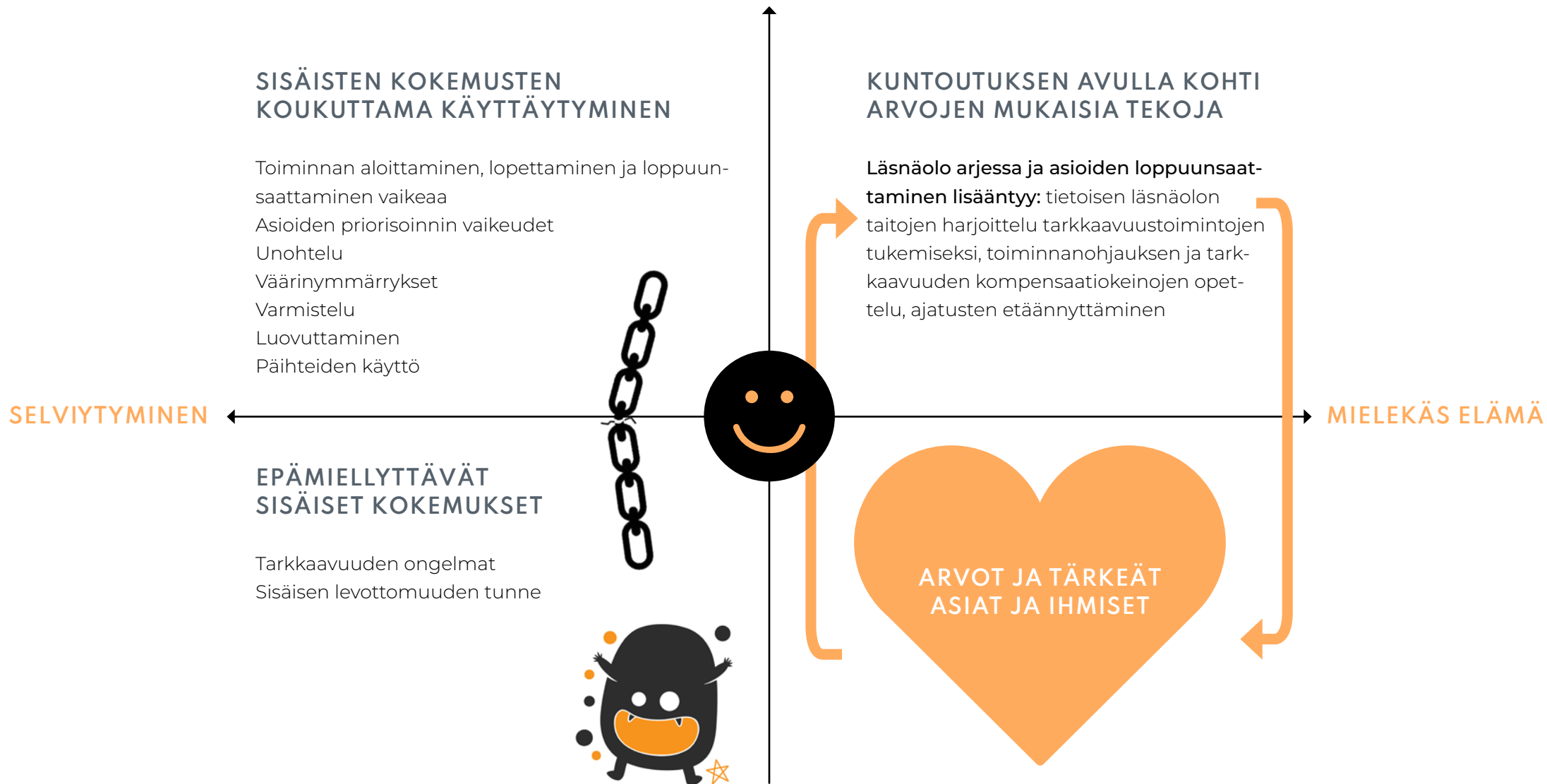

= syymuuttuja

= profiilin keskeisimmät
käyttäytymisongelmat

Keskittymiskyvyn ja toiminnanohjauksen kehittäjän joustavuuden nelikenttä

Ympäristön tuki Keskittymiskyvyn ja toiminnanohjauksen kehittäjälle

- ▶ Henkilökunnan tietoisuuden lisääminen tarkkaavuuden ja toiminnanohjauksen ongelmista, niiden vaikutuksista arjen suoriutumiseen ja mahdollisista tukikeinoista
- ▶ Arjen strukturointi
 - ◆ Asioiden konkretisointi ja visualisointi esim. kirjalliset tai kuvalliset ohjeet
- ▶ Annetaan tarvittavaa tukea asiointiin, esim. lomakkeiden täyttäminen, viranomaisasioiden hoitaminen
- ▶ Ympäristön muokkaaminen keskittymistä tukeväksi, esim. toisia rauhallinen taustaa voi tukea, kun taas toiset tarvitsevat hiljaisuutta, haitallisten aistiärsykkeiden minimointi
- ▶ Tuetaan vankia keskittymistä tukevien keinojen käyttämiseen arjessa ja asiointitilanteissa esim. liikkuminen, piirtäminen, kuulokkeet, käsillä tekeminen, lukiapuvälineiden käyttö

A photograph of a forest scene with sunlight filtering through the trees, creating a warm, golden glow. The sun is positioned in the upper center, with rays of light spreading out. The leaves of the trees are visible in the foreground and background, some in sharp focus and others blurred. The overall atmosphere is peaceful and natural.

Revion-etäkuntoutusprosessi

Revion-etäkuntoutusprosessi

KUNTOUTUSPROSESSIN KESTO 30-40 TAPAAMISTA YKSILÖLLISTEN TARPEIDEN JA TAVOITTEIDEN MUKAAN

ARVIOINTI JA TAVOITTEEN ASETTAMINEN

- ▶ Etäkuntoutuksen soveltuvuuden ja oikea-aikaisuuden arviointi
- ▶ Asiakkaan henkilökohtaiset tarpeet, arvot ja tavoitteet
- ▶ Muutosmotivaatio
- ▶ Nykyinen elämäntilanne
- ▶ Psykkinen hyvinvointi
- ▶ Tärkeät elämäntapahtumat
- ▶ Itsereflektiokyky ja metakognitiiviset taidot
- ▶ Toimitetaan Revion-kuntoutuksen työkirja asiakkaalle
- ▶ Etätapaamisten aikojen sopiminen yhteishenkilön kanssa (vakiaika)
- ▶ Yhteistyötapaaminen vankilan työntekijöiden kanssa

TAITOJEN HARJOITTELU:

- ▶ Asiakkaan tavoitteet ohjaavat uusien taitojen harjoittelua
- ▶ Tavoitteita tukevien välitehtävien antaminen
- ▶ Tapaamiset etäyhteyden välityksellä keskimäärin kerran viikossa
- ▶ Rauhallinen ja yksityinen tila tapaamisten ajaksi
- ▶ Sopiva etäisyys kamerasta, jotta ilme- ja elekieli on mahdollisimman hyvin havaittavissa
- ▶ Näytön jakaminen mahdollistaa visuaalisen materiaalin hyödyntämisen työskentelyn tukena
- ▶ Tarvittaessa yhteistyötapaaminen vankilan työntekijöiden kanssa

PÄÄTÖSVAIHE:

- ▶ Keskustelu kuntoutusprosessin päättämisestä ja päättämiseen liittyvien tunteiden kohtaaminen
- ▶ Tavoitteiden saavuttamisen arviointi ja nykytilan arviointi
- ▶ Asiakkaan tulevaisuuden tavoitteet
- ▶ Yhteenvedo toteutuneesta kuntoutuksesta ja jatkosuositukset
- ▶ Palautteen pyytäminen asiakkaalta
- ▶ Mahdollisista seuranta-tapaamisista sopiminen
- ▶ Yhteistyötapaaminen vankilan työntekijöiden kanssa

Miten ympäristö voi tukea kuntoutusprosessin etenemistä ja muutostyöskentelyä

- ▶ Neurokirjon vankien stressiherkkyyden ja erityistarpeiden ymmärtäminen sekä arjen selviytymisen tukeminen
- ▶ Vangin tukeminen kuntoutustavoitteiden edistämisessä ja kuntoutustapaamisiin sitoutumisessa
- ▶ Konkreettisten, lyhyen aikavälin tavoitteiden asettaminen sekä yhteisen ymmärryksen varmistaminen siitä, mitä odotetaan ja miten edistymistä arvioidaan (rangaistusajan suunnitelma)
- ▶ Hyvän huomaaminen motivoi – Palautteen antaminen toivotusta käytöksestä ja positiivisesta muutoksesta (positiivinen vahvistaminen)
- ▶ Rikkeistä ja epäasiallisesta käytöksestä seuraavat kurinpidolliset toimet eivät välttämättä johda muutokseen, jos ei ohjata uuden toimintamallin oppimisessa

A photograph of a narrow, shallow stream flowing through a dense forest. The water is clear, reflecting the surrounding trees and foliage. The banks are covered in moss and fallen branches. An orange rectangular box is superimposed over the center of the image, containing the text "Asiakaskokemuksia".

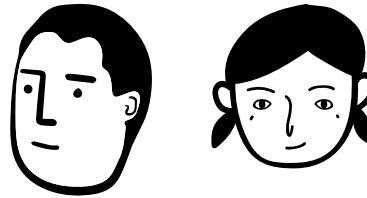
Asiakaskokemuksia

Asiakaskokemuksia Revion-kuntoutuksesta

Pystyy keskustelemaan ihmisen kanssa, joka ymmärtää, mistä tietty toiminta johtuu; pystyy näkemään kokonaisuutena, eikä pelkkiä seurauksia, hahmottaa tunteiden, ajatusten ja käyttäytymisen välistä yhteyttä.

Erityisesti hyötyä ollut ajatusten eriyttämisen harjoittelusta. Elämänhistorian läpikäyminen avoimesti auttoi tosi paljon avaamaan omaa näkemystä. Arvojen miettiminen on ollut myös hyödyllistä. Oppinut miettimään tunteita "vain tunteena", jotka ovat ohimeneviä.

Olen oppinut tunnistamaan tunteita ja sen myötä harkitsemaan käyttäytymistä.... Paineensietokyky kasvanut, oppinut näkemään asioita eri kanteilta.

Oppinut antamaan itselleen aikaa ja hyväksymään, että välillä on esim. väsynyt. Impulsiivisuuden hallinta on parantunut hieman...Päässyt hieman eroon suorittamisesta ja "pakkotoiminnoista".

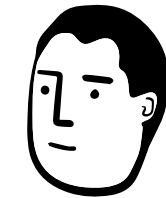
Ollut mielenkiintoista ja vaihtelevaa, laajasti käsitelty asioita ja aina jäänyt jotain mieleen. Antanut avaruutta omaan ajatteluun, ei enää ihan niin mustavalkoista.

Hyötyä ollut tehtävistä, jotka auttoivat katsomaan asioita eri tavalla tai rauhoittumaan kun hankala tunnetila on päällä.

Tunnetilojen perinpohjaisesta läpikäymisestä, huomioiden elämänaikaiset kokemukset. Olin yllättynyt omasta rehellisyydestä, ja sen myötä myös hyödyin paljon.

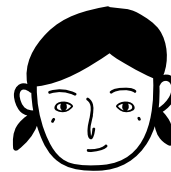
Asiakaskokemuksia kuntoutuksen päättymisen jälkeen seurantatapaamisella

Tunteiden tunnistaminen ja vuorovaikutustaidot ovat olleet paljon parempia, etenkin vaikeisiin asioihin liittyen. Olen mennyt kohti vaikeita asioita. Vaikeat tunteet eivät ole olleet esteenä mennä asioita kohti.

Tosi merkittävästi on vaikuttanut elämänlaatuun. Olen pystynyt ylläpitämään psyykkistä hyvinvointiani haastavissa elämäntilanteissa. Olen löytänyt uskallusta mennä sellaisia asioita kohti, mitä kohti en ole aiemmin uskaltanut mennä.

Miettii juttuja läpi, joita on käynyt läpi kuntoutuksessa. Erilaisissa tilanteissa yhdistää kuntoutuksessa käsiteltyjä asioita. Muuttanut aika paljon ajattelua ja olemista.

Olen oppinut ajattelemaan asioita monelta kantilta ja suhtautumaan itseeni armeliaammin; Käytän vähemmän aikaa turhaan murehtimiseen; Eristäydyn vähemmän ja lähdän helpommin mukaan sosiaalisiin tilanteisiin.

Olen oppinut tunnistamaan ja käsittelemään tunteita paremmin. Tunnistanut myös omat haasteet ja omat toimintatavat, tietää mihin kiinnittää huomiota.

Negatiiviset ajatukset eivät enää niin hallitse sosiaalisissa tilanteissa toimimista.

Lähteet ja kirjallisuutta

Han, A., & Kim, T. H. (2022). The Effects of Internet-Based Acceptance and Commitment Therapy on Process Measures: Systematic Review and Meta-analysis. *Journal of medical Internet research*, 24(8), e39182.

Kara, S., Mikkola, K., & Tuusa, M. (2020). Neurokirjon henkilöiden vankeusaikainen kuntoutus: opas ja kuntoutusmalli vankien kanssa työskenteleville. *Autismisäätiö sr.*

Kara, S., Mikkola, K., & Tuusa, M. (2022). Selviytymisestä kohti mielekästä elämää. *Revion-kuntoutuksen työkirja asiakkaille. Autismisäätiö sr.*

Salminen, A. L., & Hiekkala, S. (2019). Kokemuksia etäkuntoutuksesta. *Kelan etäkuntoutushankkeen tuloksia.*

Sehlin, H., Hedman Ahlström, B., Andersson, G., & Wentz, E. (2018). Experiences of an internet-based support and coaching model for adolescents and young adults with ADHD and autism spectrum disorder—a qualitative study. *BMC psychiatry*, 18(1), 1-13.

Simpson, S. G., & Reid, C. L. (2014). Therapeutic alliance in videoconferencing psychotherapy: A review. *Australian Journal of Rural Health*, 22(6), 280-299.

Tuomisto, M. T., Lappalainen, R. & Timonen, T. E. (2005): Funktionaalisen käyttäytymisanalyysin perusteet. SKT:n julkaisusarja: Käyttäytymistieteen julkaisuja nro 1.2. Suomen Käyttäytymistieteellinen Tutkimuslaitos.

© Tekijät & Autismisäätiö sr

Autismisäätiö sr
Mannerheimintie 117
00280 Helsinki

autismisaatio.fi
revion.fi

